

liskt värde. Den kan heller icke bli banal, enär ingen allmängiltig konst, som är fast rotad i gamla och goda traditioner, löper fara att bli en marknadsroparnes bytesvara. Men den är så till vida nationell, som dess språk är vårt och dess utformning, även de rent katolska delarna däruv, bär vissa nationella drag. En bestående förtjänst hos den svenska reformationens män är deras kloka måttfullhet vid utformningen av den nya gudstjänstordningen. De nutida reform- och organisations-

strävandena, som vilja även musikaliskt berika vår gudstjänst, göra klokt i att anknyta till just reformationstidevarvets liturgiska musik. Lyckligtvis är denna i väsentliga delar bevarad till vår tid i handskrifter, vilkas lämpliga utväljande och utgivning bör vara ett viktigt led i det nuvarande kyrkomusikaliska arbetet.

Denna artikel ansluter sig i distinktioner och definitioner till av prof. P. Wagner, Schweiz, i föreläsningar gjorda uttalanden.

Carl Allan Moberg.

Kyrkosångssträvanden i Finland.

Finska församlingsbladet för den 17 november meddelar följande:

Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland hade sammankallat ett rådplägningsmöte rörande de svenska kyrkosångssträvandena till Helsingfors den 14—15 nov. Mötet räknade deltagare såväl från Österbotten som från Åboland och Nyland. Representerade voro bl. a. den svenska kantor- och orgelnistföreningen i Österbotten, förb. »Kyrkans Ungdom» och Kristliga folkhögskolsällskapet, ledningen för de kyrkliga sångfeststrävandena i Rasenborgs prosteri, Domprosteriet och Helsingfors svenska prosteri samt Sv. K. F. U. M. Därjämte deltog enskilda intresserade eller inbjudna i mötet.

Kontraktsposten S. W. Roos hälsade som ordf. i Förbundet för svenskt församlingsarbete i Finland de närvarande välkomna, angivande det uppdrag, som Förbundet erhållit av senaste svenska kyrkodagar, som anledningen till mötets sammankallande. Till ordf. utsågs biskop Max von Bonsdorff, till viceordf. kantor O. Sundblad från Teerijärvi. Som sekr. fungerade lektor G. O. Rosenqvist.

Till diskussion förelägo närmast frågorna om eventuella gemensamma nummer i de olika kyrkliga sångfesternas program, behovet av något ledande, sakkunnigt organ för kyrkosångssträvandena samt vidare de klämmar, som i denna fråga förelades senaste kyrkodagar. Diskussionen var synnerligen livlig. Man ansåg det möjligt att förr eller senare ett kyrkosångsförbund bleve nödvändigt, men önskade, att åtgärder för startandet av ett sådant ännu icke skulle vidtagas. Så

nämndes det, att en kantor-orgelnistförening för hela det svenska stiftet möjligen snart komme att bildas och att bl. a. denna omständighet motiverade ett uppskov med startandet av ett kyrkosångsförbund. Vidare betonades å ena sidan värdet av att kantorn och orgelnisten toge verksam del i dessa strävanden, å andra sidan att i dem borde lämnas rum för alla intresserade, som hade förutsättningar att göra en insats på detta område. I framtiden kunde ett större utskott för ledningen av kyrkosångssträvandena i svenska Finland utses, i vilket såväl prästerskapet och kantor-orgelnistkåren som »lekmännen» kunde insätta representanter. Mötet beslöt ingå till styrelsen för Förbundet för svenskt församlingsarbete med anhållan om att styrelsen omedelbart ville tillsätta ett mindre utskott, med uppgift att verka för kyrkosångssträvandenas befordrande och förbereda ett nytt rådplägningsmöte. Detta borde sammankallas, när läget föranledde det, t. ex. efter det en kantor-orgelnistförening bildats. Förslagsvis nämndes tiden för nästa kyrkodagar. Det nu tillsatta mindre utskottets mandat skulle sträcka sig till detta nya rådplägningsmöte. Mötet föreslog att utskottet skulle bestå av 7 personer och att till dess medlemmar skulle kallas: kyrkoh. *G. Moliis-Mellberg* (ordf.), folkskollärare *E. Johansson* (Jakobstad), kantor *O. Sundblad* (Teerijärvi), kantor *Söderström* (Pargas), kantor *Sune Carlsson* (Hangö), orgelnisten *John Sundberg* (Helsingfors) och sångarn *Gustav Petterson* (Helsingfors). Därjämte borde vid tillfälle Förbundets för svenskt församlingsarbete

sekr. deltaga i utskottets arbete. Vidare beslöts anhålla att Förbundets styrelse skulle ställa dispositionsmedel, till en början 1,000 mk, till utskottets förfogande. Utskottet fick även i uppdrag att pröva önskvärdheten och möjligheten av gemensamma programnummer redan vid sommarens sångfester samt att underkasta de vid kyrkodagarna framhämtade klämorna en detaljerad behandling.

Vid mötet avgav även doktor Moliis-Mellberg en redogörelse för den stora kyrkosångshögtiden i Linköping.

Det av rådplägningsmötet föreslagna och av Förbundets för svenskt församlingsarbete i Finland styrelse redan samma dag utsedda utskottet sammanträdde till ett längre möte tisdagen den 15 nov. Härvid torde redan några praktiska initiativ ha tagits och frågorna underkastats en noggrannare, synnerligen intresserad diskussion.

Som ett slutintryck av det försiggångna rådplägningsmötet kan fastslås att kyrkosångssträvandena för närvarande omfattas med ett synnerligen stort intresse på olika håll och att en rikare utveckling verkligen är att förvänta på detta område. Det torde ej vara för mycket sagt att även detta möte fört denna utveckling ett steg framåt. De nu inledda strävandena tyckas dessutom på ett nytt sätt kunna rycka vår svenska kantor-orgelnistkår med i den svenska kyrkliga

samlingsrörelsen, och dess arbete för kyrkolivets utveckling.

I samma nummer av Församlingsbladet meddelas följande program för den kyrkliga sångfesten, som skall avhållas sommaren 1928 i Österbotten.

Den av Sv. Österbottens Kantor- och orgelnistförening tillsatta programkommittén har vid sitt möte i slutet av oktober godkänt följande sånger till program för kyrkliga sångfesten i Gamla Vasa eller Vasa sommaren 1928. Programmet kommer ytterligare att ökas med några sånger, men publiceras dessa nedanstående redan nu, på det att körerna måtte kunna vidtaga med repetitionerna.

Programkommittén beslöt, såsom av förteckningen synes, återupptaga på programmet några av de bästa sångerna från sångfesten i Kristinestad. Även beslöts, att deltagandet i Vörå kyrkokantat lämnas frivilligt, beroende på varje körs eget beslut.

Följande sånger valdes:

1. Sommarpsalm av Colmodin.
2. Helig av Cherubini.
3. Stor är vår Gud, Rinck.
4. Somnar jag in.
5. Fridens land av E. Genetz.
6. Den himmelska lovsången.
7. Högt i himlens sälla boning av Madetoja.
8. Vörå kyrkokantat av A. Andersén.

Kyrkosångens Vänners Centralkommitté.

Det ordinarie årsammanträdet hölls i Stockholm den 10 januari för sista gången under kyrkoherde K. G. Hauffmans ordförandeskap. I sitt hälsningsanförande erinrade han bl. a. om den förlust, sällskapet gjort genom kyrkoherde Fredlunds bortgång, samt tolkade det nuvarande läget sålunda: »Veteranernas anda lever bland oss. Vi äro stora företrädares epigoner. Men ej så, att vi allenast skulle vara deras efter-sägare och sakna egen originalitet, i blinda följande deras anvisningar. Vi äro ännu alltjämt ett självständigt organ med egna personliga intressen».

Med kyrkoherde Hauffman lämnar en av K. S. V:s bärande krafter Centralkommittén. Med en brinnande kärlek till kyrkosången och kyrkomusiken förenar han på ett sällsynt lyckligt sätt ett gediget kunnande och en utomordentlig stilistisk och formell begåvning. Tacket till honom framfördes av Centralkommitténs v. ordf., kyrkoherde Allard.

Bland andra å årsammanträdet behandlade frågor debatterades även utgivandet av liturgiska dokument, kyrkosångslitteratur, understöd åt den litterära verksamheten, allmän kyrkomusikalisk kongress, kyrkomusikalisk fortbildningskurs för präster och organister, planer för Tidskriftens spridande, regelbunden tillsyn av kyrkoorglarna, ny psalmboksedition med angivande såväl av melodi som av tempo för var psalm, en hela landet omfattande »Kyrkosångens dag» m. m.

Med detta år inträder som Centralkommitténs ordförande professor G. Aulén, Lund. Till v. ordf. och kassaförvaltare omvaldes kyrkoherde F. M. Allard, Örtomta, och till sekreterare och bibliotekarie komminister G. Grefberg, Tumba. Adjungerade ledamöter blevo musikdirektörerna O. Blom, D. Ählén och A. Andrén (den sistnämnde nyvald) samt licentiaterna N. Franzén och K. Peters.

G. G.

Sveriges allmänna Organist- och Kantorsförenings Centralstyrelse.

Den 3 och 4 januari avhöll Centralstyrelsen sitt ordinarie årsammanträde i Stockholm. Ordföranden erinrade i högstämnda ordalag om den förlust, föreningen och Centralstyrelsen lidit genom den mångårige och beprövade ledamotens Amandus Svenssons i Ö. Eneby bortgång.

Meddelades, att föreningens medlemsantal under året stigit från 649 till ungefär 790. Centralstyrelsen hade låtit inhämta upplysning om huruvida den för ett år sedan av ecklesiastikministern utlovade överarbetningen av senaste förslaget till ny lag för kantorer hade kommit till stånd, och meddelades därvid, att en sådan överarbetning hittills icke ägt rum men att statsrådets tanke vore att upptaga frågan i vår. Då olagligheterna vid annonseringen och tillsättandet är kyrkomusikertjänsterna snarare synas ökas än minskas, beslöt styrelsen söka erhålla lämplig och på området sakkunnig person för att med uppmärksamhet följa annonseringen, att genom denne ofördröjligen träda i förbindelse med vederbörande kyrko- och skolråds ordförande för att så vitt möjligt erhålla rättelse, samt att, om sådan rättelse ej vin-

nes, fästa vederbörande domkapitels uppmärksamhet på ärendet.

Till stiftsföreningarna skulle följande fråga utsändas: »Vilken mening och vilka erfarenheter hava gjorts angående användandet av de i tillägget till svenska kyrkans koralbok förefintliga mindervärdiga melodierna? Anser stiftsföreningen, att vederbörande organist i förekommande fall är skyldig använda en mindervärdig melodi?» Centralstyrelsen beslöt att tills vidare låta Tidskrift för kyrkomusik och svenskt gudstjänstliv utgöra föreningens organ, och vill Centralstyrelsen uppmana landets kyrkomusiker att till sekreteraren (musikdirektör C. Brodin, Smedjebacken) insända uppsatser och meddelanden, som kunna ha intresse för kåren.

Till ledamöter i arbetsutskottet omvaldes musikdirektörerna Sjöberg, Granér och Brodin med herr Björstedt som suppleant. Till revisorer förklarades hrr. M. Krän, Sparreholm, och G. Lindkvist, Botkyrka, valda med hrr. G. Svensson, Bosjökloster, och G. Lindberg, Barsebäck, som suppleanter.

Sveriges Kyrkosångsförbunds Centralråd

hade sitt ordinarie sammanträde i Stockholm den 9 januari, varvid årsredogörelsen föredrogs. Centralrådet godkände för sin del det i Linköping fattade beslutet, att nästa allmänna svenska kyrkosångsmöte, det 7:e i ordningen, skulle förläggas till Örebro år 1930, samt uttalade såsom sitt förslag, att det åttonde kyrkosångsmötet skulle förenas med en allmän svensk kyrkosångshögtid — den andra i ordningen — och förläggas till Uppsala år 1933. Företeddes och underskrevos räkenskaperna för det sjätte allmänna kyrkosångsmötet i Linköping. Beslöts, att förbundets stadgar skulle tryckas i 5,000 ex. och utsändas till körerna och till de anslutna organisationernas styrelsemedlemmar. Godkändes såsom förbundstecken det av fröken Carin Adelsvärd till höstens kyrkosångsmöte utarbetade emblemet. Den upprättade förbundsförteckningen skulle fullständigas

och under sommaren tryckas i »Kyrkosångsförbundet». Centralrådet beslöt att genom arbetsutskotten för Årkestiftets och Linköpings stifts kyrkosångsförbund under sommaren, förslagsvis under tiden den 18—28 juni, i Uppsala och Motala anordna körledarkurser. Debatterades frågan om ansökan om lotterimedel till utgivandet av större körverk samt förslaget att till körernas hjälp låta trycka och tillhandahålla affischer för kyrkokonserter och kyrkosångsaftnar. Arbetsutskottet befullmäktigades att förbereda anordnandet av en allmän Kyrkosångens dag, som skulle avhållas någon av de första månaderna av nästa år. Till ordförande omvaldes kyrkoherde Allard, till v. ordf. nyvaldes musikdirektör A. André, Örebro, och till sekreterare återvaldes komminister A. Adell.

Sekr.

Meddelanden.

Redaktionens adress. I anledning av utländsk resa för denna Tidskrifts ansvarige utgivare kommer redaktionen under tiden mars—juli att ombesörjas av komministern teol. lic. K. Peters, adress: *Hästholmen*. Alla meddelanden i redaktionella angelägenheter torde därför från och med den 1 mars adresseras till honom.

Tysklands Kyrkosångsförbund. Från och med den 1 januari 1928 har redaktionen av det tyska kyrkosångsförbundets organ: *Evangelischer Kirchengesangsverein für Deutschland* övertagits av professor Fr. Noack i Darmstadt. Tidningen, som utkommer med ett nummer i månaden, kan erhållas från Pfarrer Plath, Essen, 1 Weberstrasse 18, Tyskland.

Tidskriften blir Organistföreningens organ. Såsom framgår av referat från Sveriges allmänna Organist- och Kantorsförenings Centralstyrelses sammanträde i Stockholm har styrelsen beslutat att tills vidare låta denna Tidskrift bli organ för föreningen. Redaktionen uttalar sin hjärtliga förhoppning om att detta beslut skall giva anledning till ett för såväl föreningen som Tidskriften främjande samarbete och vågar vördsam samt anhålla om föreningens medlemmars verksamma stöd.

Nytt stort samlverk. G. Kallmeyers förlag, Wolfenbüttel-Berlin, har utsänt subskriptionsanmälan om en planerad upplaga av Michael Praetorius' samlade musikaliska verk. Såsom utgivare står privatdocenten i Berlin dr. Friedrich Blume, vilken står i förbindelse med professorerna Mendelssohn och Gurliitt m. fl. Arbetet skall utkomma i månatliga häften om 32 sidor till ett pris av 6 mark vardera.

Ny musikdocentur. Till docent i musikhistoria vid Uppsala universitet har förordnats fil. dr. C. A. Moberg efter disputation å en avhandling »Ueber die schwedischen Sequenzen, eine musikgeschichtliche Studie». 2 delar. Avhandlingen är utgiven i den av gregorianska Akademien i Freiburg i Schweiz offentliggjorda serien, som redigeras av professor Peter Wagner.

Kantorsval. Till kantor i Övraby och Benestads pastorat valdes den 22 jan. den på 2:a rummet uppförde kantor Knut Ivar Gustavsson, Ullstorp, med 123 av 216 avgivna röster. Till kantorer vid förenade tjänster ha valts: i Badelunda S. H. Larsson, Altuna, i Grythyttan A. Wibergh, Helgarö, och i Igelösa N. S. Blomkvist därstädes.

Från stiftet.

Linköpings stift. Norrköpings St. Olai kyrka: 1927: Trettond.: Olsson: En stjärna gick; Fastlagssönd.: Hassler—Bach: O, huvud blodigt sårat; 1. Bönd.: Pfannschmitt: Herren är kärlek; Långfredag: Bach: Min frälsare, vad själave; Påskd.: Fryklöf: Påsksång, Klein: Kläd dig i helighet, Morén: Låt oss sjunga; Konfirmation: Viberg: Den första nattvardsstunden och H. Cederwall: Herren dig väntar; 4. Bönd.: Freylingshausen: Lovsjungen Herren; Domssönd.: Josefsson: En herrdag i höjden och Mendelssohn: Vaker upp; Adv.: Vogler: Hosianna, Hauptmann: Gör porten hög; vid vesper: Olofsson: Jerusalem, häv upp din röst och Josefsson: Se, din konung kommer; Juld.: Widéen: På krubbans strå och Mendelssohn: Recitativ, tertzett och kör ur oratoriet Kristus.

Strängnäs stift. Bettna kyrka: 2 Bönd.: Morén: Han, som i världen kommen var; Pingstd.: E. Nikel: Helge Ande; 9 okt.: Orgelkonsert: Buxtehude, Bach, Widor; Allhelgonad.: Morén: Vilken är den stora skaran (Damkören); Doms.: Mendelssohn: Vaker upp; orgel: Bach: Aus der Tiefe rufe ich; Adv.: Vogler: Hosianna, adv.-vesper: Händel: Dotter Sion, Josefsson: Se din konung kommer, orgel: Lemmens: Hosannah; Juld.: Prätorius: Det är en ros, Bach: Jag står inför din krubba här; Nyårsbön: Haydn: Låt den nya nådetiden; R. Forsman: Nu är en dag framliden, orgel: Bach: Pastoral, F; Trettonded.: Olsson: En stjärna gick, orgel: Malling: De tre vise från Österland.

Ledigförklarade kyrkomusikertjänster.

A) Utan förening med folkskolläraretjänst:

Klockare- och organisttjänsten i *Sundsvalls* stads förs. sökes före 2 mars. Lön: grundlön 4000 kr., 3 ålderstill. å 300 kr. efter 3, 6 och 9 års tjänst i Sundsvall, dyrtidstill. ss. för statens nyregl. verk, 3 veckors semester. Organist- och klockarebef. i *Brunby* förs., Malm. l., sökes före 5 mars. Blott för manlig sökande.

Organistbef. vid Allhelgonakyrkan i *Lund* sökes hos kyrkorådet i Lunds stads- och landsförs. före 9 mars. Lön 2000 kr., 3 ålderstill. å 250 kr. samt dyrtidstill. Till ansökan fogas borgensförb. Sökande bör meddela, om han i händelse av anställning kommer att vara bosatt inom eller i omedelbar närhet av tjänstgöringsområdet. Befattn. tillsättes med 6 månaders ömsesidig uppsägning.

Klockare-, organist- och kantorstj. i *Listerby* och *Förkarla* past., Blek. l., sökes före 9 mars (adr. Listerby). Lön 2340 kr. + ev. 300 kr. för sångundervisn i folkskola. Fri bostad om 5 rum och kök. Tillträde genast.

Klockare-, organist- och kyrkosångarebef. i *Slättåkra* och *Kvibille* past., Hall. l., sökes före 14 mars (adr. Slättåkra). Lön 1800 kr. + 200 kr. för ledande av kyrkokör. Resebidrag åt provande.

Organist-, kantors- och klockarestj. i *Skeninge* stad och *Allhelgona* förs. sökes före 27 mars. Lön 2800 kr.

B) Förenade med folkskollärare- och klockaretjänst:

I *Osmo*, Stockh. l., sökes före 18 febr. Skolform B 1; forts.-skola, slöjd. Bostad om 5 rum och kök; till bost. hör 3 tunnld öppen jord, uthusbyggnad med stall och ladugård. Org.- och klock.-lön 600 kr.

I *Östra Husby*, Österg. l., sökes före 21 febr. Skolform B 1; forts.-skola, slöjd. Ved in natura. Org.-, klock. o. kantorslön 800 kr.

I *Sättersta*, Söderm. l., sökes före 22 febr. (adr. Tystberga). Skolform B 2; forts.-skola (ev. yrkesbestämd jordbruks-) och slöjd. Org.-, klock.- och kantorslön 600 kr.

I *Edsele*, Vnorrl. l., sökes före 23 febr. Skolform B 1; yrkesbest. forts.-skola (jordbruk, skogsskötsel), slöjd. Org.- och klock.-lön 600 kr.

I *Ravlunda*, Krist. l., sökes 3:e förslagsrummet före 28 febr. (adr. v. ordf., Havängen, Ravlundabro). Skolform B 2; blott för manlig sökande. Kantorslön 620 kr., varav 120 kr. i ber. avkastn. av bost.

I *Norra Vänga*, Skarab. l., sökes före 1 mars (adr. Vångaby). Skolform B 2; klock- och org.-lön 600 kr.

I *Tjureda*, Kronob. l., sökes före 2 mars (adr. Tolg). Org.- o. kl.-lön 500 kr.

I *Gunnarskog*, Värml. l., sökes före 3 mars. Org.- och klock.-lön 800 kr.

I *Valstad*, Skarab. l., sökes före 5 mars. Skolform B 2; forts.-skola, slöjd. Klock.-lön 500 kr.

I *Karlslunda* (Påryds skola), Kalm. l., sökes före 6 mars (adr. Påryd). Skolform B 1; kantorslön 450 kr.

I *Månsarp*, Jönk. l., sökes före 7 mars (adr. Smålands Taberg). Skolform B 2; forts.-skola, slöjd. Kantors- o. org.-lön 700 kr.

I *Frötuna*, Stockh. l., sökes före 12 mars (adr. Norrtälje).

I *Åspered*, Älvsb. l., sökes före 13 mars (adr. Gullestorp).

I *Blidö* (Blidögårds skola), Stockh. l., sökes före 13 mars. Skolform B 2; forts.-skola, slöjd. Klock.- och org.-lön 500 kr.

I *Andrarum*, Krist. l., sökas tvenne förslagsrum före 15 mars (adr. Lövestad); även för kvinnlig sökande. Org.-, klock.- och kantorslön 500 kr. + ber. avkastning av bost. 80 kr.

I *Tunaberg*, Söderm. l., sökes före 16 mars (adr. Koppartorp). Skolform B 1; klock.- och org.-lön 600 kr.

I *Husby-Lyhundra*, Stockh. l., sökes hos skolrådets ordf. före 16 mars (adr. Syninge).

I *Stöde*, Vnorrl. l., sökes före 17 mars. Skolform A. Ersättn. för felande tvättstuga 50 kr.; org.- och klock.-lön 1000 kr.

I *Varnum och Tärby*, Älvsb. l., sökes före 17 mars (adr. Varnumskulle). Endast för manlig sökande. Klock.-lön 500 kr.

I *Rätan* (Rätansbyns skola), Jämtl. l., sökes före 19 mars (adr. Rätansbyn). Skolform B 1; forts.-skola, slöjd. Klock.- o. org.-lön 700 kr. för den, som avlagt organistexamen, eljest 400 kr.

I *Jälluntofta*, Jönk. l., sökes före 31 mars. Skolform C 1; forts.-skola, slöjd. Bostad 4 r. och k. Org.- och klock.-lön 400 kr.